

z ono družbe sv. Mohorja. Pregledovaje obe, najdemo, da je v obeh 13 enakih napevov in 67 takih, ki jih Mohorjeva družba niti ni uvrstila v svojo prvo izdajo niti jih ne bodo v drugo ali tretjo, kajti vsebina pesmi ne odgovarja načelom, katerih se družba mora držati dosledno pri objavljanju svojih spisov. Z ozirom na številno razmerje med pesmimi Mohorjeve in Glasbene Matice izdaje moramo pač reči, da je Matična »Pesmarica« nekako dopolnilo Mohorjevi. Cesar pevci ne najdejo v jedri, našli bodo v drugi, zato bodele obe zbirki vsem pevskim krogom jednako ljubi in dragi. Tega smo prevrženi. Zato dodajemo le še iskreno željo, naj bi se ta »Pesmarica« osobito med pevci obilo razširila. Noben pevec ne bi smel biti brez nje. Tako bi Glasbena Matica bila kmalu odškodovana za veliko gmotno žrtev, ki ji je prouzročil prekrasen natis v tolikem obsegu. Partiture štejejo 238 strani. Cena knjigi je 2 gld. 50 kr.

Dopisi.

Iz Gradca. (Slovenci brez pravice.) Vaš list večkrat kliče svojim čitateljem: »Proč iz Gradca, kajti Nemec nima srca za Slovence!« Res bridko moramo večkrat občutiti Slovenci, da imamo s štajarskimi Nemci nekatere skupne urade in zadeve, pri katerih pa vlada enakopravnost le glede na plačevanje, glede na pravice pa smo Slovenci popolnoma prezirani in zavrženi. To se je dokazalo tudi zadnji teden pri graškem nadsodišču. H graškemu nadsodišču spadamo Štajarci, Korošci in Kranjci. Več kot tretjina Štajarske in Koroške in cela Kranjska je slovenska, in pravično bi torej bilo, da se pri tem sodišču razpravljajo vse prizivne razprave za Slovence v slovenskem jeziku. Toda mi živimo v perijodi nemške, liberalne nadvlade! In v tej perijodi se slovenskemu jeziku ne smejo dati njegove pravice! Zato se tudi pri graškem nadsodišču ne vrše prizivne razprave za Slovence v našem jeziku temveč v nemškem.

Za zadnji četrtek, 23. junija je bila pri graškem nadsodišču napovedana prizivna razprava o pravdi, ki se je pri ljubljanski deželni sodnji vršila popolnoma v slovenskem jeziku. Predsednik Ledenig pa otvori sejo v nemškem jeziku in spomni poročevalca, naj prične razpravo. Toda v tem vstane navzoči slovenski odvetnik, dr. Krisper, ter slovesno ugovarja proti razpravi v nemškem jeziku. Njegova stranka je slovenska in ni dovolj zmogla nemščine, zato zahteva slovensko razpravo. Toda predsednik ni hotel ugoditi pravični zahtevi. Sedaj se obrne drugi slovenski odvetnik, ki je bil tudi navzoč, dr. Stor, do sodnega senata, naj on odredi slovensko razpravo. A tudi ni hotel. Razprava se je vršila v nemškem jeziku. To je bila čudna razprava! Stranke so bile tihe kot grob, o njih se je govorilo, a niso vedele kaj. Razsodba se je razglasila, a stranke niso vedele, kako je izpala. Nikdo jim ni hotel nemščine tolmačiti. Odvetnika dr. Stor in dr. Krisper pa nista hotela podpisati zapisnika, ker je bil nemški.

Nečuvno je, kaj se vse počenja s Slovenci. Pri sodišču vendar hoče vsak človek vedeti, kaj se o njem govori, kako se presoja njegova zadeva. In Nemec res sme to slišati, toda Slovenec nikakor ne. O njegovih rečeh se razpravlja v jeziku, njemu nerazumljivem. Ali je to pravično? Ali smo Slovenci samo za plačevanje tukaj? Ali nismo Slovenci polnopravni avstrijski državljani? — Če pa uradnik ne ve jezika svoje stranke, proč z njim, tedaj je nesposoben uradnik. Ljudstvo se vendar ne bo zaradi netalentiranih uradnikov učilo tujih jezikov. Zato ljudstvo nima časa, ono mora delati, da preživi sebe in tudi svoje uradnike.

Graško nadsodišče se bo tudi moralo okleniti teh načel ter z ljudstvom občevati v njegovem jeziku. Če pa tega noče, dobro, potem se naj izpolni vsakdanja zahteva Va-

šega lista: »Proč iz Gradca!« Za slovenske Štajarce, Korošce in Kranjce naj se ustanovi v Ljubljani novo nadsodišče ki bo pravično zahteval slovenskega naroda. Nemščini se nočemo več klanjati!

Iz Celja. (Zemljevid slovenske zemlje) pogrešamo kaj hudo; ne le da ga je treba slovenskim šolam, raznim uradom, ampak v sobi vsakega slovenskega bralnega društva, v vsaki slovenski gostilnici, pa tudi v hiši vsakega zavednega Slovenca bi naj visel. Ali ni žalostno, da se med nami nahajajo taki, ki poznajo Drachenburg, Windisch-Landsberg, Hörberg, Gurkfeld, Landstrass, ne vedo pa, kje je Kozje, Podčetrtek, Podsreda, Krško, Kostanjevica; imena, ki so slovenskim krajem dali Nemci, poznajo, lastnih domačih pa ne.

Vlada, ki nam noče dati slovenskih šol, nam tudi ne bode skrbela za zemljevide; zato je bila izvrstna misel slovenskih narodnjakov, izdati zemljevid slovenske zemlje. Tako velik in tako natančen bo, da ga je le med brati dobiti za 2 gld.

Uže dolgo, menda 30 let je, odkar je blagi Peter Kozler izdal tak zemljevid; sestavljen je tudi imenik vseh krajev, nahajajočih se na zemljevidu, ter jim pristavil deželo, v kateri ležijo, in pridjal nemška imena, kjer jih imajo. To je bilo dobro, prav dobro, a izvrstno, namreč tako, da bi ne moglo biti boljše praktično, še ne. Najčesče se pač zemljevid rabi tedaj, kadar se kaj čita, da se poišče dotični kraj. Imen je na zemljevidu na tisoče. Zatorej vzameš, če imaš Kozlerjevo delo, sedaj najprej »Imenik«, da izveš vsaj deželo, v koji imaš kraj iskati. Potem se pa ti je vendar vso deželo z očmi križem prepotovati, torej par sto imen prebrati, dokler ne najdeš, česar iščeš. Andreev atlas je v tem oziru boljše praktično urejen. Zemljevid je po črtah, naznanjujočih stopinje in minote zemljepisne dolžine in širine, razpredeljen v majhne čveterokote, izmed kojih nosijo vsi ob dveh tikajočih se robih znamke, recimo: prva zgornja vrsta čveterokotcev od leve na desno A, B, C itd., prva vrsta na levi strani od zgoraj navzdol a, b, c itd. V imeniku pa je pri vsakem kraju zabeleženo, v katerem čveterokotu ga je iskati; n. pr. Cd, Fc. Tako se vsak kraj najde hitro, in tako bi naj bil tudi urejen naš zemljevid. Odbor, ki ga oskrbuje, naj jemlje našo željo v poštev.

Sv. Tomaž bl. Ormoža. (Še enkrat »Bauernverein«.) Kaj smo pričakovali, to se je zgodilo, nemškutarsko društvo se je ustanovilo in je začelo delovati. Žalostno je, da se da mnogo kmetov premotiti od moža, koji je le orožje ormoških Nemcev! Seveda, ako trdi ta g. M., da ima društvo le zategadelj ime »Bauernverein«, da more tudi od Nemcev dobavljati mnogo kron, a drugače, da je društvo popolnoma slovenskega in narodnega značaja, je umevno, da se marsikateri zanima za to društvo. Toda nemškutarji ne bodo dajali kron le za ime, kakor trdi g. M. — o ne! — oni hočejo s tem mnogo več doseči. Dragi Tomaževčani, kaj hočejo doseči? Hočejo nas v nemškutarski tabor spraviti in nas prisiliti, da zatajimo naš mili materini jezik. Mi naj bi postali janičarje, sovražniki svoje lastne matere, naj bi zatajili naš slovenski značaj, naše stare sege, katere so že sto in sto let med nami Slovenci.

Da g. M. te trgovine ne dela zastonj, je umevno, saj se sam baha, koliko mu bode »neslo«. A vendar je žalostno, da more moč, kateri se je komaj pri vojakihi nekoliko nemščine navadil, postati sovražnik svoje slovenske majke.

Možje, ne vdaite se, pokažite temu človeku hrbet, kadar vas sili, da bi pristopili k društvu in vas za krone berači. Dobro so pogodili tomaževski gostilničarji, da nobeden ne da svoje gostilne temu društvu v porabo; gotovo je to postopanje hvalevredno. Imejte vsi tako odločnost in kmalu bode izginil

zadnji duh takega nemškega društva iz naše mile narodne fare.

To društvo naj bi neki imelo tudi namen, vzbujati patrijotične čute do našega presvitlega cesarja, kakor se čita v pravilih društva. Da, ljubi Bog, ali smo mi Tomaževčani že res taki puntarji postali, da niti našega svitlega cesarja več ne bi spoštovali? Slabo mislijo ustanovniki društva o nas, bolj patrijotičnega naroda vendar na sveti ni, kakor smo Slovenci.

Kakor se sliši, je »Bauernverein« tudi v zvezi z »Südmarko.« Ali veste, dragi mi prijatelji, kaj pomeni to? Ne, ker ne poznate »Südmarke.« To društvo nam je največji sovražnik, kar jih imamo v narodnem boju. Ono kupuje posestva slovenskih kmetov in naseljuje Nemce med nami, ter nas hoče tako spraviti ob našo domovino. In to društvo bode prijateljstvo z Bauernvereinom? No tedaj pač razvidi lahko vsaki, kaj bode »Bauernverein« za nas. Sovražniku pa vendar ne bodemo šli v tabor! Mnogo bi vam še pisal, pa saj bomo, dragi Tomaževčani, v kratkem slišali pri zborovanju političnega društva več. Pridite takrat polnoštevilno!

Na svidenje!

Savski.

Razne stvari.

Domače.

(Imenovanje.) Čast. gosp. Frančišek Šalamon, župnik v Rogatcu je imenovan dekanom rogaške dekanije. Častitamo!

(Mariborska gimnazija.) Učenci za prvi razred se bodo vsprejemali že tudi 15. julija od 8—12 ure v prostorih II. b. razreda. Istega dne ob 2 popoldne bode vsprejemna skušnja. Tudi v začetku šolskega leta še se vsprejemajo novi učenci. Slovenski stariši se naj ne dajo od nikogar zmotiti ter naj dajo svoje fante vpisati v slovenske vsprejemnice. Kajti dobro napredovanje slovenskih učencev v nemških oddelkih je jako dvomljivo, in kdor se je enkrat vpisal v nemške vsprejemnice, ne more prestopiti več v slovenske, če se mu godi tudi še tako slabo.

(Sv. Andraž v Sl. goricah.) Pošta se vozi že od 1. maja razven nedelje vsaki dan na Ptuj. Opozarja se na to, da more častito občinstvo to priliko uporabljati.

(Na Slatini) je predaval v nedeljo g. potovalni učitelj M. Jelovšek o živinoreji. Občinstvo ga je poslušalo z velikim zanimanjem.

(Iz Zavodne) se nam piše, da tamkaj že 18 let niso imeli sv. birne. Razumljivo je potemtakem, kako vzradoščeni so bili letos vrli Zavodničani, ko so gledali ljubega jim nadpastirja v svoji sredini.

(Javna bolnica v Slov. Gradcu.) Presvetli cesar je potrdil sklep štajarskega deželnega zbora, da se v Slov. Gradcu ustanovi javna bolnica. Za to bolnico so se mnogo trudili slovenski Slovenci in pošteti Nemci, posebno pa svečar g. Günther. Mesto in okraj jim naj bode ta hvaležna!

(Iz Loč) nam pišejo: Strašno uro smo imeli dne 27. junija ob polu deseti uri v Ločah. Na Pohorju se je izpremenil dan v črno noč. Gromelo in bliskalo je zaporedoma, huda nevihta je nastala in začela je padati toča. Pobila je polovico pridelkov. Kaj je v goricah škodovala, se ne da dopovedati. Hudega vremena, reši nas, o Gospod!

(V Mariboru) so imeli včeraj nemški telovadci štajarski in sosednih dežel shod. Tako je vlekla pruska sapa, da smo večinoma raje šli iz mesta. Ko bi stvar ne bila tako nevarna, bi človek djal, da so ljudje nori, in se smejal, ali tako pa se ne moramo vzdržati misli, da se bližamo hudim časom.

(Nadepoln zarod.) Kdor je opazoval na sv. Petra in Pavla dan obhod nemških turnarjev po našem mestu, je videl, da je večina heilajočega občinstva, ki je pozdravljalo in spremljalo turnarje, bila šolska mla-